

[Hauberg.]

dragsrækker, til Oplysningsarbejde i det hele taget, sker det, at det bliver dem nægtet, og saa ser man det Særsyn, at denne Ungdom — og det er næsten altid Ungdom, der er Tale om — bliver henvist til at modtage den paagældende Undervisning i Krostuer, i Restaurationer, paa daarlige Konditorier, i Lokaler, der slet ikke er egnet til Undervisning, medens de kommunale Undervisningslokaler staar tomme. Jeg synes, at dette Forhold er ganske uanstændigt og usømmeligt, ogsaa af den Grund, at Ungdommen mange, mange Steder, ja, man kan godt sige, overalt betaler en virkelig betragtelig Del af Kommuneskatterne.

I den Skolelov, der gælder nu, Loven af 1937, staar der i § 60, at Kommunerne skal stille Lokalerne til Raadighed for Beboerne i Kommunen, dersom de ønsker disse Lokaler til Undervisning og Oplysning, saafremt Lokalerne er opført med Tilskud i Henhold til denne Lov. Nu er det kun meget faa Lokaler, der er opført med Tilskud efter denne Lov, der er langt flere Undervisningslokaler, der er opført uden Tilskud efter Loven, og derfor kan Kommunerne altsaa nægte Beboerne at faa de Lokaler, der er opført uden Tilskud. Jeg vil gerne henstille til den højtærede Undervisningsminister ganske simpelt at gennemføre en lille Reform paa dette Omraade gaaende ud paa, at Kommunerne gratis skal stille alle de kommunale Undervisningslokaler til Raadighed, naar den voksne Befolkning i Kommunen ønsker dem anvendt dertil. Jeg tror ikke, der er nogen, der vil gaa herimod, og det maa ogsaa være en populær Reform i de Tider, vi lever i, da den ikke indeholder noget økonomisk Problem. Det er en vigtig Reform, for man møder det Gang paa Gang, og jeg tror oven i Købet efter de Tilfælde, jeg har Kendskab til, at Afslaget næsten altid er begrundet i enten politisk eller religiøs Modvilje, og det synes jeg gør Forholdet endnu værre.

Jeg har villet drage disse faa Forhold frem her i Dag, fordi jeg tror, at det virkelig har en vis Interesse og en vis Betydning for hele den folkelige Udvikling, idet der inden for den mindrebemidlede Del af Befolkningen er stor Trang til at faa Undervisning og Oplysning.

Harald Petersen: Det Ordskifte, der har fundet Sted om den højtærede Udenrigsministers Arbejde i den forrige Regering og hans Samarbejde med os, der gennem to Aar har været hans Kolleger, giver mig Anledning til at fremsætte et Par personlige Bemærk-

ninger til den højtærede Minister. Jeg gør det for saa vidt kun ugerne, dels fordi jeg gennem to Aar har haft et udadledigt Samarbejde med den højtærede Minister, dels fordi jeg nærer stor Respekt for den højtærede Minister, dels fordi jeg ogsaa menneskeligt har sat ham overordentlig højt, men over for den højtærede Ministers Forsøg paa at lægge flere Favne Vand mellem sig og den Politik i det sydslesvigske Spørgsmaal, som mit Parti og den tidligere Regering har været enige om, er et Korrektiv nødvendigt, og jeg tror, at den højtærede Udenrigsminister vil forstaa, hvorfor det bliver mig, der kommer til at give dette Korrektiv.

Det springende Punkt i hele den Sag er jo den tidligere Regerings Stilling ved Drøftelsen af det Svar, der skulde gives paa den engelske Note af 9. September 1946. Den højtærede Udenrigsminister har her efter min Mening paa en alt for selvudslættende Maade søgt at fralægge sig sit fulde og hele Medansvar for det Udkast, der blev forelagt Det udenrigspolitiske Nævn, og som blev ændret til det Kompromis, som den bekendte Note af 19. Oktober 1946 er Udtryk for. Jeg sigter naturligvis her til den Passus, der indeholder Henvisningen til fremtidig fri Tilkendegivelse fra Befolkningen i Sydslesvig om Landsdelens politiske Fremtid og Styreform, naar Forholdet nationalt og paa anden Maade var tilstrækkeligt afklaret.

Den højtærede Udenrigsminister ved jo meget vel, at det, som i denne Forbindelse var det afgørende Moment, set paa Baggrund af de tre Muligheder, som var opstillet i den engelske Note, nemlig Danmarks Overtagelse af Sydslesvig med meget kort Varsel, med eller uden Folkeafstemning, eller en Udveksling af Minoriteter paa begge Sider af Grænsen, var Bestræbelserne for ikke at komme til at foretage overilede Handlinger med store Perspektiver og med vidtrækkende Konsekvenser, hvorfor man netop fra den hidtidige Regerings Side lagde Vægt paa at udforme Synspunktet vedrørende en fremtidig sydslesvigske Folkeafgørelse paa en saadan Maade, at der til sin Tid var Basis for en holdbar Vurdering af, om det Sindelagsskifte, man kunde øjne, var af varig Karakter eller ikke.

Jeg husker meget klart alle disse Forhandlinger om det forelagte Udkast til Svar til England, men hverken jeg eller nogen af mine Kolleger har nogen Erindring om, at Slutresultatet af vore Forhandlinger skulde være blevet af den Karakter, at den højtærede Udenrigsminister tog Afstand der-